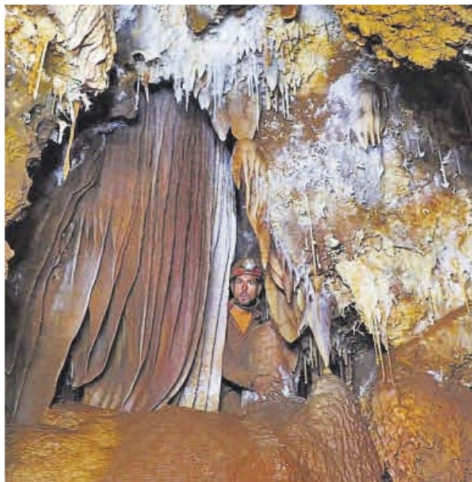

Els germans Almela han aconseguit topografiar més de 7.000 metres de la Sima Posos, una cova única.

Els secrets de les coves més llargues de Castelló

Fa uns dies, l'Espeleoclub la Vall confirmava que les últimes expedicions realitzades han descobert noves galeries que han ampliat l'extensió coneguda de les Coves de Sant Josep, un fet que ha posat el focus en una altra cavitat única, la Sima Posos d'Assuévar, la segona més llarga de tot el territori valencià

L'espeleologia que obri portes d'oportunitat per al coneixement

Les dues coves més llargues de la província de Castelló tenen una característica comuna que les defineix i les fa úniques, més enllà de la seua extensió: ambdues estan solcades per un riu subterrani.

Del que traça les Coses de Sant Josep de la Vall d'Uixó poc més es pot dir que no siga conegut, llevat el seu origen, que segueix sent un misteri. Pràcticament, el contrari del que passa amb la Sima dels Posos d'Assuévar, una cova molt desconeguda i en absolut accessible per al públic en general, que està catalogada com la segona cavitat més llarga de la Comunitat Valenciana. Tot un repte espeleològic de gran interès científic.

Fa pocs dies, l'Espeleoclub la Vall feia pública una informació que reforçava la convicció que les Coves de la Vall continuen obrint portes d'oportunitat a la investigació, en descobrir dues noves sales que, una vegada cartografiades, han permès sumar quasi 47

MÒNICA MIRA
Castelló

metres més a la seua extensió, el que acredita que superen els 3.000 metres de llargària i, per tant, poden incloure's al Catàleg de Grans Cavitats Espanyoles com la quarta valenciana més extensa.

La troballa, que forma part de les campanyes d'exploració que anualment van realitzant des del club espeleològic valerià, destacava dos fets especialment significatius. Per una banda, l'existència de formacions d'aragonita, que «fins ara no havíem trobat en esta cova», expliquen des del club. Per altra banda, que la nova galeria superior, batejada com de les Arrels, presenta indicis que apuntarien la possibilitat que poguera estar a pocs metres de la superfície, com arrels, teranyines i un corrent d'aire «molt lleuger».

Eixa proximitat, en cas de con-

firmar-se, podria permetre obrir una nova entrada a la cova i «així aconseguir la ventilació de la zona visitable, amb la qual cosa es podria renovar l'aire». Des del punt de vista de l'exploració turística seria positiu, però també pel que fa a la preservació de la fauna troglòbia d'esta mena de grutes.

Fan referència a un estudi publicat l'any 2017 per l'espeleobiòleg Alberto Sendra, on afirmava que «si es regularen les anormals condicions de l'aire enrarrit de la cavitat en la zona turística, permetria, sense cap dubte, la recolonització de l'esmentada zona per part de les espècies pròpies del medi subterrani d'esta regió càrstica castellonenca». I afegia: «Es reduiria de forma considerable l'abundància de biofilms, així com la presència de microorganismes en l'ambient i les seues espores».

En resum, cada nou avanç en les investigacions no es limita a satisfer la curiositat per saber com

Luis Almela / Espeleoclub la Vall

La presència d'un riu subterrani i els interessants espeleotemes, fan de la Sima Posos una cova especial.

Els descobriments espeleològics sumen més metres a les Coves de Sant Josep, que superen els 3.000.

de gran arriba pot arribar a ser la cova. Ofereix possibilitats per a millorar la seua conservació, i informació de gran valor científic.

Una cova inundable

El repte d'avançar en la investigació creix exponencialment quan es tracta de la segona cova més llarga del territori valencià (ubicada a l'Alt Palància), per les dificultats que presenta, el que possiblement, ben mirat, constitueix una de les seues forteses pel que fa a la seua conservació integral.

La Sima Posos es troba, com s'ha esmentat, al terme d'Assuévar, i actualment té una extensió topografiada de 7.051 metres. Una bona part d'eixa llargària va ser descoberta l'any 2019 pels germans Almela, membres de l'Espeleoclub Castelló, que s'han convertit en els referents per a saber sobre esta meravella subterrània.

La boca de la cavitat fou localitzada l'any 2001 per integrants del mateix club, que en entrar per veure si calia seguir investigant-la, detectaren presència d'aigua i posteriorment d'un riu subterrani. Aleshores, completaren una topografia d'1,6 kilòmetres.

L'exploració va ser abandonada pocs anys després, perquè la cavitat presenta dificultats significatives, inclús per a persones expertes. Però pocs reptes davall terra es resisteixen a l'afany dels Almela per conèixer, per arribar tan lluny com siga possible.

Amb eixe esperit, en 2010 reaprendrien les incursions. Eixe any ja aconseguiren una fita històrica, en topografiar 3.000

metres en diferents expedicions, el que la va convertir en «la primera cavitat de la província que arriba a eixa distància», explica Luis.

Però la recompensa a la seua tenacitat tardaria uns anys més a arribar. En 2019, «d'una manera casual, trobàrem un forat en un pas estret, un sífó temporal», precisa. En endinsar-se a través d'ell, van fer la gran troballa: arribaren al que ara es coneix com el riu dels

guretats. «En èpoques de pluja, part d'esta nova galeria queda inundada i el pas és impossible».

La característica natural que més contribueix a reforçar el caràcter singular del riu dels Gours, és el fet que, com assegura l'espeleòleg castellanenc, «han de passar dos anys sense que ploja perquè s'asseque». Eixa circumstància fa que, malgrat que han entrat nombroses vegades al seu interior, «només hem pogut passar en dues ocasions darrere del sífó que dona pas al riu».

Preguntes sense resposta

Un dels fets més rellevants d'esta cavitat, com descriuen els germans Almela, és que «les puntes d'exploració estan molt llunys». Afirment que no és una incursió apta per a tots els espeleòlegs, en especial per la seua llargària i la presència de «passos molt estrets, pels quals no cap qualsevol».

Una altra qüestió que desperta l'interès científic i espeleològic és que «considerem que les aigües del riu subterrani són profundes, perquè tenen un cert grau de termalisme, a l'estar al voltant dels 19 graus», el que es considera una anomalia geotèrmica.

Amb la col·laboració de la Universitat d'Almeria, s'estan fent estudis hidrològics. «Es varen instal·lar uns sensors per a quan s'inunda (generalment en períodes de Gota Freda), per a prendre dades de la pressió, fins on pot arribar el nivell, de temperatura o conductivitat». En definitiva, coves que són una font de coneixement, ara per ara, il·limitat. ■

En èpoques de pluges abundants com l'actual, la Sima Posos s'inunda parcialment

El 2019, els germans Almela descobriren el riu dels Gours, una vertadera meravella subterrània

Gours, i afegiren de colp 3,7 kilòmetres més de llargària. Davant d'ells es varen obrir «galeries molt boniques i molt de recorregut. A escala lineal, era el doble del que ja s'havia descobert».

Esta meravella natural compta amb el que es podria considerar un sistema de seguretat enfront del risc que sol suposar la curiositat humana. Com descriu Luis Almela, a eixa part no es pot accedir només per la voluntat i els coneixements per a poder fer-ho amb se-